

OM VÆDISKABELSE/VELFÆRD OG RETFÆRDIG FORDELING

I min reol med lærebøger står der en megatyk bog skrevet af Adam Smith, der som bekendt var en herlig skotsk blanding af økonom og moralfilosof. En række af sine betragtninger nedfældede han i det digre værk om "Nationers Velfærd" og om principperne for, hvorledes de skabes. Hans synspunkter tjente som delvise inspirationskilder til Karl Marx; værdiskabelse/værdi af arbejde/nytteteori /profitbegrebet.

Hans konklusioner er klare; nemlig at kun ved og gennem værdiskabelse genereres det nødvendige overskud, som efterfølgende skal fordeles retfærdigt mellem dem, der skabte det; Punktum finale.

Gid det var sådan, at alle kunne forstå, at penge, der udbetales for udført arbejde skal genere en værdi, der er større end den udbetalte sum for arbejdet. Hvis det ikke sker ruller hjulene den gale vej.

I økonomiske termer udtrykkes det ofte som dette nøgletal; produktion pr. udbetalt krone, det er vel at mærke i den private industri. I nationaløkonomiske sammenhænge bruges andre nøgletal.

Også i Danmark er det blevet populært at udregne "værdien af en nation/land" ved at bruge den samlede brutto-nationale-produktion divideret med antal indbyggere og se på, hvor stor en indkomst der skabes pr. person eller skrevet på en anden måde; resultatet er udtryk for den økonomiske vækst i et nationalt regnskab.

I marts kunne vi i Weekendavisen læse en interessant artikel, der postulerer at antallet af indvandrere til Danmark får indkomsten/resultatet til at falde. I 2000/2003 kom der 7.700 flygtninge til Danmark og 10 år efter er kun 25 % af dem har fået et arbejde. Resten lever af midler, som samfundet på forbilledlig vis tildeler dem. I 2013 udgjorde summen lidt over 13 milliarder kroner til gruppen fra ikke-vestlige lande, men gruppen af indvandrere fra vestlige lande skabte en indtægt på 3,8 milliarder.

Med et smil på læben tager vi et nettotab på små 10 milliarder solide danske kroner. Driftsresultatet for aktieselskabet Danmark udvikler sig i den forkerte retning, men reaktionerne er svære at få øje på.

Blandt andet med baggrund i denne analyse får vi at vide at fra året 2010 til 2013 er indkomsten, som det så pænt hedder, pr. person i fædrelandet faldet med 4.000 kroner. "Produktionen pr. person " er kun 320.342 DKK i 2013.

Når jeg farer i blækhuset er det fordi jeg finder det uretfærdigt og usagligt at skubbe hele skylden på tilbagegangen på indvandrerne. Årsagerne skal efter min beskedne opfattelse søges andre steder. F.eks. findes én af dem i den syge danske tilbedelse af uddannelse af unge til årelang arbejdsløshed. Konkurrencen mellem universiteterne om hvilket, der kan uddanne flest studerende til en buket af alt fra kandidatgrader til ph.d.er koster kassen, hvilket jeg i en tidligere artikel har belyst grundigt.

Men Herregud vi er så rige, at det er uden betydning at bidraget til samfundshusholdningen i bedste fald er af beskeden karakter, i værste fald medfører direkte tab for statskassen og så har jeg da sandelig været høflig i min udtryksform? Venligst bemærk at jeg har ændret min stil.

I samme nummer af WA kan denne påstand dokumenteres qua en herlig artikel skrevet af en ung pige, der har fået sin kandidatgrad ved at undersøge, hvorfor kvinder ser porno på nettet og efter mange måneders studier kan konkludere, at de gør det fordi det stimulerer deres onani.

Dermed bekræftes i et vist omfang tidligere argumenter om, at også ph.d. forløbet, der oprindeligt havde grobund i solide og meningsfyldte forskningsprojekter, nu er en pølsefabrik, der uddanner middelmådige studerende og dermed har sænket niveauet og respekten for graden.

Som bekendt var det den foregående regering (2007), der i forbindelse med globaliseringspuljen øgede antallet af ph.d. studerende med 700 om året samtidig med at adgangskravene blev reduceret. Hvor tåbelig kan man være? På den anden side sikres nye medlemmer til DJØF.

Der er ikke mange, der har lyst til at regne, ikke alene med de umiddelbare økonomiske konsekvenser, men også på de langsigtede, for alt for mange med baggrund fra pølsefabrikkens produktion kan ikke hamle op med deres europæiske konkurrenter, der dyrker eliten og ikke middelmådigheden. Det ses desværre tydeligt, at det er en stor fejl at anvende midler i en pulje, der skulle sikre fædrelandet en favorabel siddeplads i globaliseringstoget, men som bruges til initiativer uden tilstrækkelig værdi.

Forleden kunne vi læse en analyse om dette emne foretaget af LO. Hvis vi tror på tallene er de skræmmende og bekræfter mine argumenter. Analysen præsenterer os for disse resultater; i 2030 vil vi i Danmark have 60.000 akademikere, som landet ikke behøver. At kvaliteten af dem er stærkt faldende ved vi alle og i disse dage optager debatten om mange unges manglende kvalifikationer og deres mangel på respekt for at overholde spillets regler. Et adgangskrav på 2 er lig med en forøget produktion af middelmådige medarbejdere til samfundet, et krav på 4 resulterer i råb og skrig om uretfærdig fordeling, for hvem vil ikke hellere være en arbejdsløs akademiker på kontanthjælp end at være mekaniker?

I rapporten (Danmark 2030) postuleres det, at landet på samme tid vil mangle 90.000 personer med en erhvervsuddannelse. Jeg medgiver at tallene skal vurderes forsigtigt.

Danmark har haft en række markante skikkelser, der klart udtrykte deres mening om samfundsmodellen. Én af dem var venstremanden Madsen-Mygdal, der var talsmand for flid, sparsommelighed, arbejdsomhed og nøjsomhed. I en af sine berømte taler fra 1929 håner han den socialdemokratiske regering for dens opfindsomhed med at finde objekter, der kan beskattes.

Det skal dog tilføjes, at hans synspunkter på samfundsøkonomien var meget subjektive og han havde ikke forståelse for industriens indmarch og den ændring, der skete, da ansatte i landbruget søgte over til industrien og dermed skabte en ny type samfundsmodel, der var startskuddet til arbejderbevægelsen.

I 1981/1982 havde vi en økonomiminister ved navnet Per Hækkerup, der gik i rette med sine trosfæller i det kongelige danske Socialdemokrati og på åben skærm fortalte os alle, at uden en privat og velfungerende industri, der tjener penge har landet svært ved at komme fremad. Det førte til en dyb splittelse i partiet og regeringen, der året efter måtte give op.

Som vi alle ved er en profet sjældent agtet i sit hjemland.

Nu – i 2015 – har landet svært ved at få de primære nationaløkonomiske faktorer til at gå op i en højere enhed; det offentlige skal skaffe sig kontanter til ikke alene at fastholde den danske velfærdsmodel, men også til at honorere stigende krav fra vælgerne om flere goder i velfærdsbutikken. Staten får som bekendt sine indtægter fra en buket af skatter og afgifter, der nu baserer sig på mere end 100 komplicerede love, som er svære at gennemskue for ikke at sige at de er kropumulige at forstå for de fleste borgere.

Men fantasien til at finde objekter/områder, der kan beskattes er stor. Danmark blev præsenteret for den første såkaldte afgiftsbuket allerede i 1911; forlystelser samt banderoler på spiritus og var det bare blevet ved disse to, men sådan gik det ikke. Det er ikke umagen værd at opremse de mange former for afgifter Staten indkasserer i dag, listen er lang og vi skal ikke glemme at alle afgifter pålægges 25 % moms. De samlede indtægter fra dette område udgør 1/3 af alle Statens indtægter.

Vi kan altså opdele de omtalte skatter således; indkomstbeskatning, moms, told og afgifter, der alle har udgangspunkt i en form for "ægte varer", men det forholder sig anderledes, når talen falder på en meget udemokratisk beskatning; værdi af egen bolig bedre kendt som ejendomsværdiskat for ejerbolig. Her beskattes en borger, der har købt og betalt sin egen bolig og han er ansvarlig for alle økonomiske konsekvenser. Men der er mange flere muligheder for misundelsesbeskatning; værdierne af fringe benefits. Den sidste opfindelse er værdi af eget arbejde.

Dermed bliver lysten til at arbejde meget begrænset af ulysten til at betale skat, men uden de omtalte indtægter kan staten ikke finansiere sine udgifter. Men hvilken værdi er skabt ved at Skat sætter en vilkårlig procent af vurderingen af egen bolig, som ejerne selv har betalt, og bruger denne som beskatningsgrundlag?

Hvorfor beskatter man så ikke f.eks. værdien af mere fritid, fornøjelser og rejser til udlandet, hvor landet går glip af indtægter som moms og punktafgifter, fordi forbruget lægges i ferielandet? Eller er det alvorligt ment, når jeg i disse dage kan læse om det nye grundlag for ejendomme; værdien stiger hvis en lejlighed har en altan og et parcelhus har en flot udsigt?

I denne måned, hvor partilederne har trukket valgkampsdragterne på, dukker det grimme begreb brugerbetaling op igen.

- Og derfor så lidt om den (u-)retfærdige fordeling

Begrebet "matematisk fordeling af goderne i samfundet" er ikke nyt. Den franske filosof Condorcet var tillige matematiker og med stor interesse for samfundsforhold. I forbindelse med indførelsen af det metriske system opstod tilbødelsen af, at alt og alle skal kunne kvantificeres/måles og vejes og resultaterne udtryk for værdier, vi alle kan forholde os til og som bruges globalt. Denne påstand hviler på det fundament, at vi skal være enige om principperne og deres baggrund og det er nok her vi finder årsagen til endeløse diskussioner og dermed skabes der ingen retfærdig fordeling.

I en ældre artikel om dette emne har jeg henvist til John Rawls, der bidrog med bogen "Retfærdighedens Teori" (han hører til gruppen af politiske filosoffer.). Han taler om en samfundskontrakt på vilkår, der etableres mellem to parter, der både er frie og ligestillede (det drypper lidt af Karl Marx).

Begrebet retfærdighed kan beskrives som en konflikt mellem det ideelle og den faktiske tilstand, her af en nation. Vi kan også opdele emnet i 2 grupper; overfor gældende love er vi alle lige, men vi er det ikke, når vi skal fordele indholdet fra godteposen.

Vi skal ikke så mange år tilbage førend vi kunne læse dette statement:

Anders Fogh Rasmussen: "Hvis socialstaten Danmark fortsætter sin omklamring af mennesket ender vi som de sidste mennesker med at miste værdien i tilværelsen". "Vi ender med at blive tæmmede og sociale dyr".

Uden at skulle fordybe mig i de mange teorier, der knytter sig til begrebet velfærd, synes jeg at emnet solidaritet skiller sig ud, for det her vandene skiller. Vi har fået et A hold og et B ditto og A holdet, der for det meste består af DJØF'ere, har tilsyneladende glemt alt om anstændighed og ikke er solidariske med medlemmer af B holdet.

Ifølge Rawls er grundlaget for en retfærdig stat en samfundskontrakt, der baserer sig på lige rettigheder og pligter. Et andet princip er, at enhver har ret til at bestemme over de værdier han selv har skabt. Der er forskel på velfærd og velstand. Men den nuværende regering mener, at den skal ekspropriere midler fra personer eller firmaer, der er velhavende for at finansiere overfloden af velfærd til B holdet, der som tak forventes at stemme på giverne, der ikke er regeringen, men det tænker holdets medlemmer ikke på.

I disse dage, hvor valgkampen forekommer skudt i gang, omtales forøgede brugerbetalinge hyppigt. Ender vi med at velhavende danskere nu selv skal betale for de sociale ydelser, som passagererne, der sidder i klasse 2 får gratis og altså dermed også betale for dem? Det er ikke bare brugerbetaling, men dobbelt op.

Det kaldes retfærdig fordeling og bidrager til debatten om, hvorvidt landet skal have 100 % brugerbetaling på alle ydelser fra den institution, vi fejlagtigt betegner som staten eller skal vi rejse os i protest og insistere på reformer? For Staten der er os alle, tror vi da, men sådan er det ikke helt.

Er det en retfærdig fordeling når personer, der trofast har sparet op til deres alderdom, skal til lommerne hver gang de har behov for varer fra velfærdsbutikken og altså nu er forbrugskunder? Det var Anders Fogh Rasmussen, der i sin magtperiode ansatte 10.000 kontrollanter til at analysere forretningsgangen i butikken og resultatet ses tydeligt i dag, hvor kvalitetskontrollen optager mere tid end produktionen; den er helt ude i hampen, som det kaldes i dag. Ikke uden grund at partiet Venstre har åndedrætsbesværigheder.

På samme tid er det sikkert blevet et problem for Socialdemokratiet, at mange af dets medlemmer ikke mere har rod i arbejderklassen, men i al ubemærkethed har bevæget sig op i middelklassen og har anskaffet sig værdier, f.eks. i form af egen bolig. Samtidig er fagbevægelsen sejlet på grund og afstanden mellem socialdemokratiets karrieresoldater, der er blevet levebrødspolitikere, og grundpillen i fagbevægelsen; den hårdt arbejdende smed er en uoverstigelig kløft. Den sidste stærke smed var Georg Poulsen og med ham fosvandt et godt emne til at lede en socialdemokratisk regering.

Når det forudses, at landet vil stå overfor svære problemer når udgifterne til opretholdelse af velfærdsstaten stiger mere end de indtægter, der skal finansiere gildet, er årsagen ikke alene at der ikke arbejdes nok.

Det er politikernes mangel på kvalifikationer og vilje til at reducere eller tilpasse statens udgifter til et fornuftigt balancepunkt, der er kimen til problemet. Derfor dykker DJØF-holdet ned i tryllehatten og vil udsætte den vedtagne pensionsalder fra 67 til 68, hvorved der generes ekstra skatteindtægter og udgifterne til pensioner og oceaner af tilskud reduceres på samme tid.

Ifølge CEPOS burde tanken bag brugerbetaling være, at alle betalinger fra borgerne skal anvendes til en reduktion af de direkte skatter. Det er jo via skatterne udgifter til velfærdsshoppen skal finansieres. Men nej sådan er det ikke. De bruges til at dække magtapparatets overforbrug, hvilket fører til en forvridding i butikkens driftsbillede, men ikke mange reagerer overfor dette faktum.

I går aftes var der i TV en god udsendelse om Klaus Rifbjerg. Blandt hans skarpe argumenter var, at kun 2000 danskere er godt begavede, resten af os er dumme. Så fik vi den, men hans kommentar om danskernes ligegyldighed overfor de faktorer, der styrer eller påvirker deres hverdag får af mig 5 stjerner; "Hvornår rejser vi os og siger Nu kan det fandme være nok?".

Og hvilke realiteter reagerer de danske sofakartofler ikke overfor? For Store Klaus har jo ret.

UDDANNELSEN

Danmark har 1500 forskellige retninger/muligheder for uddannelse. Jeg skal ikke gøre mig til dommer over, hvor mange af dem, landet har brug for fremover, men jeg fornærmer nok ikke de fleste af læserne ved at påstå, at det er omkostningssvineri og mange af dem er ikke relevante for at drive samfundet frem. Hvor mange cand.ubrugelig er der behov for og som jeg en gang tidligere har omtalt koster en kandidatgrad samfundet 5 millioner hårdt tjente skatte kroner. Og en strøtanke; hvordan vil regeringen opfylde sit løfte om arbejde til alle, når der er 400 arbejdsløse akademikere, der har en grad i "studier i Afrika", hvor relevant er dette antal i forhold til problemstillingen? Fra emnelisten finder jeg også studier af det moderne Indien, Eskimologi og haveingeniør.

Debatten om at skære i udbud og antal af studerende får mange op i det røde felt; fint nok, men hvem betaler gildet?

SKAT

Det er herligt at SKAT har gjort os til Tast/Selv/Borgere. Denne afdeling i velfærdsbutikken har 7.000 ansatte, men ingen ved, hvor mange af dem, der arbejder. Det tager i dag op til mellem 18 og 24 måneder at få en afklaring på en anke (jeg har selv en, der nu fejrer 14 måneders jubilæum) og det blev fortalt os, at en medarbejder i den pågældende afdeling forventes at skulle kunne behandle 68 sager om året, men kun magter 38. Det er sandsynligvis landets bedste arbejdsplads.

Det er vanskeligt at finde tallet for SKAT's skrottede IT systemer, men vi er i milliardklassen og ingen reagerer på, at chefen for nylig fortalte os, at han skal bruge 1.2 milliard mere for at anskaffe en IT model, der kan regne korrekt. Hvad pokker bilder de sig ind? Der er heller ingen der reagerer på, at han og andre topchefer i samme afdeling fik en pæn stor bonus for veludført arbejde.

Hvordan kan man tale om arbejde, når borgerne skal betjene sig selv?

LØN/BONUS ORDNINGEN

Det er en kendt sag, at regeringsmedlemmer er den dyreste praktikantordning i Danmark. Men heldigvis sidder der et hold af "bundsolide" bagstoppere, der betegnes som departementschefer. Dem har landet vistnok enten 20 eller 21 af og deres lønniveau er ikke at kimse af. Hvis vi forudsætter, at en sådan personage arbejder hårdt er en løn på godt 1.7 millioner om året velfortjent og sikkert også deres lukrative bonusordninger, der kan sikre dem op til 300.000 p.a. Nu kommer spøgen; deres indsats skal vurderes og hvem gør det? Det gør de selv og kassen med "Likes" er hurtig tom.

Men kæden hopper af når vi læser om departementschefen i justitsministeriet, der blev overført til en mindre post efter at hun var mor og ophavsmand til en række skandalesager. Hun fik i 2014 en fast løn på 1.728.000 hvortil vi skal tillægge hendes bonus på omkring 200.000. Hun er nu chef for en mindre afdeling og burde efter aftalen mellem DJØF og ministeriet have en lønnedgang på 180.000 om året, men nej. Hun beholder sin løn og bonusordning. Og ikke mange reagerer på den oplysning.

Dette er blot et enkelt tilfælde, hvor DJØF'ere demonstrerer deres magt og håner skatteborgerne gennem at belønne uduelige topchefer. Der er mange flere eksempler, der kan refereres til, men desværre er det en kendsgerning at danskernes hukommelse er kort. Skulle I have lyst er det nemt at hente hele listen.

Der er en del andre personer, der scorer kassen. Mette Frederiksens ministersekretær fik i 2014 udbetalt 300.000 for overarbejde uagtet at denne medarbejder i forvejen havde et tillæg på 100.000 som kompensation for samme disciplin. I alt 400.000 unødvendige omkostninger, der kan sættes sammen med, at hendes 2 toprådgivere fik henholdsvis 105.000 og 75.000 for overarbejde på toppen af deres faste honorar på 849.000 og 740.000; A fik 954.000 og B modtog 815.000, men det oplyses ikke, hvor meget de almindelige rådgivere fik.

Det hører ikke hjemme nogen steder, men det skal naturligvis lige omtales, at MF dengang var beskæftigelsesminister, det forklarer naturligvis hvorfor.

DR

Generaldirektøren Maria Rørbye Rønn, der naturligvis er jurist, fik i 2014 en lønforhøjelse på cirka 590.000 og får nu i underkanten af 3 millioner for sat være chef for landets dårligste medievirksomhed. I årets løb, fyres medarbejdere og der skæres i personalegoder for at skaffe bidrag til hendes knapt 60.000 højere gage pr. måned. Virksomheden har godt 3.000 ansatte, og mon ikke de fleste ved, at produktionen pr. udbetalt lønkrone/gagekrone er meget lav, idet mange udsendelser enten produceres eller købes ude fra.

Det er vel også en kendsgerning at den politiske holdning i denne virksomhed langtfra er objektiv, hvilket der er mange eksempler på og det er derfor bemærkelsesværdigt, at DR i sin årsrapport for 2014 adskillige gange fremhæver, at organisationen har et stort samfundsansvar.

Dette statement står i skærende modsætning til den opfattelse, som kommer til udtryk fra kompetent hold, der beskriver landets største medievirksomhed som arrogant, magtfuld og tilknapet. DR er i princippet en folkejet virksomhed, der betales fra brugere, der har krav på respekt.

AFSLUTNING

Det er ofte en gåde for mig, når jeg prøver at illustrere mine opfattelser med eksempler fra den hverdag, danskerne er omgivet af og som de skal fungere i, hvorfor jeg mødes med denne kommentar: "Sådan kan man ikke se på det". Er det fordi mange ikke ønsker at blive konfronteret med deres vattede holdning til det enorme forbrug af samfundskassen, som A-holdet har prioriteret til sig selv? Eller for bekvemme til at tage handsken op?

Det danske velfærdssamfund er ikke uden problemer. Baggrunden kan måske findes i spørgsmålet om, hvorvidt det er godt for et samfund at for mange af dets borgere bliver afhængige af statens omsorg fra vugge til grav? Jeg er temmelig liberal og har den opfattelse at en borger skal gøre sig fri af statens omklamrende arme og tage ansvaret for sig selv, ikke bede andre om at påtage sig denne opgave.

Et marxistisk synspunkt lyder, at velfærdsstaten bestikker sine arbejdere via produkterne i velfærdsbutikken, der frister dem til at falde til patten, som det hedder i Jylland. Kun sultne laver revolution siges det og det andet argument er, at produkterne minimerer risikoen for social ballade.

Det er en joke, når Socialdemokratiet påstår, at det er arbejdernes bidrag, der finansierer velfærden. 2/3 af bidragene kommer fra den private industri, det ved alle velbegavede, men dem er der ikke mange af i det parti, hvis motto er "Der er ingen løfter der for store til at man kan løbe fra dem". (SAK).

Det er ligeledes forkert at hævde, at indvandrerne er skyld i den indledningsvise omtale af reduktionen i omsætningen per borger. Det er A-holdet, der rager til sig med arme og ben og håner dem, der finansierer dem ved deres opførsel. Dets "alene-vid- og-jeg ved-bedre-udfald" får uden modspillets faste tackling i historieskrivningens hukommelsesløse grundbund med falske efterrationaliseringer alt for let fodfæste«, siges det, når fremtidsperspektivet tegnes op.

For fremtiden tegner sig ikke så rosenrødt, som den nuværende regering vil have os til at tro på. Den tryghed den lovede i sin valgkampagne er smidt over bord. Nødvendighedens lov er trådt i kraft og den har sit udspring i vor deltagelse i det globale kapløb, der presser konkurrenceevnen nedad og denne tendens kan hverken finansiere det nuværende niveau af velfærd eller sikre dets beståen og al tale om produktforbedringer kan vi godt glemme, det er en anomali.

Så lad mig slutte igen med kommentaren fra Store Klaus til de danske sovakartofler med hængerøv:

"Hvornår siger i stop, nu er det fandme nok! Vi vil ikke finde os i det mere".

Føns i april 2015

Ole